

datum: 22 april 2022

Energieke Vrijdag 12: Werf 4: Water is het nieuwe goud LEKP – Q&A

Vragen met betrekking tot Vlaamse Milieumaatschappij

1.1. Hoe kunnen we de voorwaarden voor bronbemaling meer afdwingbaar maken?

In de lopende Vlarem-wijzigingen (Vlarem-trein 2019) zijn een aantal verstrengingen opgenomen om deze voorwaarden meer afdwingbaar te maken. Zo komt er een verbod op het lozen van bemalingswater in de riolering wanneer er zich binnen een afstand van 200m een waterloop of een RWA-afvoer bevindt. Deze wijzigingen zitten in de finale goedkeuring. Binnen de Vlaamse Milieumaatschappij wordt er nog verder werk gemaakt van verdere verstrengingen, maar op dit ogenblik zijn deze nog niet ver genoeg gevorderd.

1.2. Is het geoorloofd om in niet-infilteerbare bodems aan bemaling te doen zonder een techniek toe te passen om het water terug te injecteren?

In een niet-infilteerbare bodem is het volume dat wordt opgepompt, sowieso al veel kleiner. Het terug in de grond brengen is natuurlijk een mogelijkheid, maar hier zijn soms technische zaken aan verbonden. Water terug in de grond brengen via dieptebronnen gaat niet als het gaat om belucht bemalingswater, wat vaak zo is bij filterbemalingen. Hier kan het enkel a.d.h.v. herinfiltratie.

1.3. Kunnen er compenserende voorwaarden opgelegd worden, zoals het plaatsen van hemelwaterputten?

Als dit het geval is bij compensatie voor de bronbemaling, is een belangrijke kanttekening dat het om een andere grootte van volume gaat. Via de watertoets is het altijd toegestaan om strengere voorwaarden op te stellen.

Vragen voor het Departement Omgeving

2.1. Is het aangewezen om elke bronbemaling op te volgen?

De gemeente is in de meeste gevallen bevoegd voor de handhaving. Het Departement Omgeving wil hier zeker zijn steentje aan bijdragen. Het voorstel ligt op tafel om van droogte en de verhardingsproblematiek een gewestelijke handhavingsprioriteit te maken in het nieuwe handhavingsprogramma. Van daaruit kan er een werking ontstaan waar er samen met gemeenten efficiënt aan de slag wordt gegaan.

2.2. Zijn er goede voorbeelden rond verordeningen?

Het is interessant om deze voorbeelden te verzamelen. De werking rond het uniek aansprekingspunt of loket kan hierbij interessant zijn. Dit zou gekoppeld kunnen zijn aan de website: klimaatbestendig Vlaanderen. Op deze website wordt alle informatie gebundeld. Concreet is er een traject met pilootprojecten BRV rond lasten en voorwaarden. Hier wordt een model opgesteld specifiek voor lasten. Dit is zeker ook een interessant middel om te gebruiken in de context van verharding. Ten derde is ook het initiatief van VRB, BBL en Provincie Vlaams Brabant rond verordeningen als klimaatdoel interessant. Op 20 juni komt hierover een toelichting.

2.3. Er werd vanuit Natuurpunt een betonrapport opgemaakt. Welke tools zijn er om de huidige verharding te meten en de verhouding tussen ontharding en verharding jaarlijks op te volgen?

In samenwerking met Statistiek Vlaanderen is er een driejaarlijkse inventarisatie van bodemafdekking en verharding op schaal Vlaanderen. Er zijn ook plannen voor de toekomst om de monitoring verder te verfijnen. Daarnaast is er de klimaatadaptatie tool en het klimaatportaal (wordt ontwikkeld door VMM), de tool van de provincies (Provincies in Cijfers), ... Er bestaan dus zeker tools waar gemeenten mee aan de slag kunnen.

2.4. Kan het opgeven van beschermde ruimte helpen bij sloop en bijgevolg ook bij ontharding?

Het kan een oplossing bieden voor een zeer specifiek gebied. Leegstand is een probleem. Een benadering op maat is hierbij belangrijk. Leegstand kan zeker een hefboom zijn om op ontharding in te zetten. De combinatie met klassering en bescherming is zeer specifiek en zal zeker op maat bekeken worden met al de betrokken partners.

2.5. Zijn er specifieke websites voor groen-blaauwe parels die voor iedereen toegankelijk zijn?

Er is een website voor beide oproepen waar alles geduid wordt. Zowel het infomoment als het subsidie-regelement en de korte inhoud kan je terugvinden op de [website van het Departement Omgeving](#).

2.6. Is er een visie rond ontharding met waterdoorlatende materialen? Welke materialen worden dan bedoeld?

De definitie van verharding is scherp gesteld in de strategische visie van het BRV en in de monitoring door Statistiek Vlaanderen. Verharding gebeurt wanneer essentiële ecosysteemfuncties van de bodem verloren gaan. Dit is ook het geval bij waterdoorlatende verharding. Dit telt dus ook als verharding in de context van vergunningsplicht. Meer info ook te vinden op <https://www.omgevingsloketvlaanderen.be/verhardingen>

Anderzijds heeft waterdoorlatende verharding voordelen omdat er infiltratie mogelijk is. Onder meer door de bestaande regelgeving mbt de hemelwaterverordening, bestaat er hierover al heel wat informatie. Het is belangrijk dat niet enkel de verharding an sich waterdoorlatend is, maar ook de onderliggende fundering. Er zijn heel wat materialen ter beschikking die water op een goede manier doorlaten. Meer info vind je onder op <https://blauwgroenvlaanderen.be/professionals/maatregelen/waterdoorlatende-en-waterpasserende-verhardingsmaterialen/> en in publicaties van het WTCB en het OCW. Hier kan je vinden aan wat een waterdoorlatende verharding aan moet voldoen om voldoende water door te laten en toch functioneel te zijn.

2.7. Wat denkt het Departement Omgeving van onthardingsambassadeurs?

Er zijn gemeenten en steden die het al toepassen. Het concept van een ambassadeur wordt nog vaak in een zeer specifieke context ingezet, bijvoorbeeld ontharding, tuinen (de Tuinrangers, tuincoaches), afkoppelingsambtenaren etc. Het is een goed idee om hier verder over na te denken of hierbij een bredere kijk mogelijk is. Een geïntegreerd verhaal, waarbij geïnvesteerd wordt in het opleiden van personen met een bredere kennis over de verschillende facetten van groen en blauw naar de burger toe zou hierbij interessant zijn. Vanuit Vlaanderen maakt zo'n geïntegreerde benadering meer kans op subsidiëring.

2.8. Wanneer wordt het vrijstellingsbesluit aangepast in functie van verharding en bebouwing? Wordt hierbij rekening gehouden met de grootte van het perceel?

Er is recent door de Vlaamse Regering een conceptnota omgevingsvergunning goedgekeurd. Daarin wordt een grondige herrijking van het systeem vrijstelling – melding – vergunning vooropgesteld. Hiervoor is een afzonderlijk traject opgestart waarbij uitvoerig overleg met alle stakeholders oa lokale besturen is voorzien. Het zal dus een traject worden dat enige tijd inneemt. Een definitief eindresultaat is dus niet te verwachten de eerste maanden.

2.9. Zijn er voorstellen die interessant zijn voor het Departement Omgeving?

Het idee om te werken met ambassadeurs is interessant. Goede voorbeelden hebben zeker effect, merkt het Departement Omgeving in andere trajecten. Daarom is dit expliciet ingeschreven in de oproepen.

2.10. Kan een lokaal goed voorbeeld zoals in Gent op Vlaams niveau verankerd en uitgerold worden?

Het vermijden van verharding is inderdaad de eerste stap. Ontharding kost meer dan verharding vermijden in de eerste plaats. Goede voorbeelden zijn zeker welkom. Er kan zeker gekeken worden naar hoe deze lokale voorbeelden structureel verankerd kunnen worden.